

УДК 37.014.6:004]:33-051

Хоружий К. С.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

У статті здійснено науково-теоретичне обґрунтування педагогічних умов застосування інформаційної системи управління якістю освіти майбутніх економістів. В якості основи для окреслення педагогічних умов визначено застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Доведено, що використання інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує розширення навчально-освітнього середовища майбутніх економістів. Обґрунтовано значення визначених педагогічних умов для підвищення якості економічної освіти.

Ключові слова: інформаційна система управління якістю освіти (ІСУЯО), інформаційно-комунікаційні технології, педагогічні умови, навчально-освітнє середовище, інформаційна спрямованість, інтеграція, інформаційна культура.

В сьогоденнішніх умовах всеохоплюючого реформування системи національної освіти на основі інформаційно-комунікаційних технологій актуальність проблеми застосування інформаційної системи управління якістю освіти постійно підвищується. Педагогічний аспект підвищення якості освіти у контексті інформаційно-комунікаційного підходу досліджено В. Ю. Биковим, Б. С. Гершунським, М. І. Жалдаком, І. П. Підласим, В. П. Сергієнком, Н. Ф. Тализіною та ін. Педагогічна діагностика у контексті використання перспективного сучасного інструментарію педагогічних вимірювань системно відображена в роботах В. С. Аванесова, Л. І. Білоусової, Ф. Бейкера, Ф. Брауна, Л. А. Зайцевої, Дж. Равена, Б. Райта, Н. Розенберга, М. Стоуна, О. Г. Шмельова та ін. Синтезування освіти і науки з інноваційними технологіями розкрито в працях О. О. Адаменко, О. А. Дубасенюк, Н. М. Кузьміної, Г. Мітяєвої, О. Г. Мороза, Н. В. Рогальської, В. О. Сластьоніна та ін. Проблеми використання інформаційних технологій в освіті присвячені праці В. Ю. Бикова, А. М. Гуржія, Ю. О. Жука, Ю. Г. Запорожченко, С. А. Ракова, Т. І. Коваль, В. М. Кухаренко, А. В. Светлорусової, О. М. Спіріна та ін.

З огляду на вищезазначене, метою даного дослідження є визначення педагогічних орієнтирів, які здійснюють свій вплив на організацію ефективної методичної стратегії управління якістю освіти на базі застосування інформаційної системи управління якістю освіти майбутніх економістів (ІСУЯО). Визначення педагогічних умов застосування ІСУЯО обумовлено специфікою проблеми дослідження. Означена специфіка полягає, на нашу думку, в залученні, з одного боку, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що постійно розвиваються і удосконалюються, з

іншого боку, у перманентному використанні класичних педагогічних форм, методів і засобів, на яких традиційно базується навчально-виховний процес в університетах України.

Застосування ІСУЯО за рахунок автоматизації процесів функціонування вищого навчального закладу (як організації економічного навчання, адміністрування, документообігу тощо, так і змістової частини навчального процесу щодо електронних конспектів лекцій, заліково-екзаменаційних вимог, електронних списків навчальної рекомендованої літератури тощо, які містяться в типових і робочих програмах, методичних комплексах з навчальних дисциплін) скорочує часові затрати викладачів і студентів економічних спеціальностей, вивільняючи час навчання майбутніх економістів для набуття практичних умінь і навичок у різних галузях економічної діяльності на основі інноваційних педагогічних технологій, що включають евристичні, інтерактивні методи навчання, тренінги, ділові ігри, контекстне навчання та ін.

Таким чином, визначення педагогічних умов щодо методики застосування ІСУЯО обумовлює ефективність процесу управління якістю освіти майбутніх економістів. Слід зауважити, що вся проведена нами попередня дослідно-експериментальна робота була спрямована на віднайдення відповідних педагогічних умов щодо методики застосування інформаційної системи управління якістю освіти майбутніх економістів. Процес визначення означених педагогічних умов наскрізно проходив через аналіз історичних, філософських та психолого-педагогічних аспектів розвитку економічної освіти в Україні, через дослідження сучасних вимог до управління якістю освіти майбутніх економістів у контексті вітчизняного і світового досвіду, через системно-структурний аналіз складових та функцій інформаційної системи управління якістю освіти студентів економічних спеціальностей тощо.

Підходячи до обґрунтування та визначення педагогічних умов застосування ІСУЯО у процесі фахової підготовки економістів, слід зауважити, що ми гуртувались на позиціях особистісно-орієнтованого, компетентнісного та інформаційно-комунікаційного підходів до управління якістю економічної освіти в аспекті її спрямованості виключно на особистісний інтелектуальний, фахово-творчий розвиток студентів та їх освітні потреби.

Теоретичне обґрунтування та визначення найбільш сприятливих педагогічних умов застосування ІСУЯО доцільно, на нашу думку, здійснювати у контексті розгляду навчального середовища щодо фахової підготовки майбутніх економістів. В. Биков, окреслюючи поняття “навчальне середовище” зазначав, що це “штучно побудована система, структура і складові якої створюють необхідні умови для досягнення цілей навчально-виховного процесу” [1]. Дослідник розглядає навчальне середовище в якості оточуючого середовища відносно інтелектуальних

складових тої чи іншої педагогічної системи, що містить як природні інтелектуальні складові (учасники навчально-виховного процесу), так і штучні (засоби навчання, в яких реалізуються принципи штучного інтелекту) [1].

Вельми важливим у цій сфері є дослідження В. Бикова “Моделі організаційних систем відкритої освіти” [2] щодо необхідності активного використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітніх процесах. Таке використання, на думку вченого, забезпечує розширення простору навчально-освітнього середовища, робить навчальне середовище доступним для учасників освітніх процесів. Дослідник зазначає про можливість учасників навчального середовища самостійно отримувати потрібну інформацію на основі вільного користування необмеженими інформаційними ресурсами та інноваційними інформаційно-комунікаційними технологіями [2].

З огляду на вищезазначене, ефективність управління якістю освіти майбутніх економістів на основі застосування ІСУЯО, залежить від такого навчального середовища, яке цілеспрямовано забезпечує накопичення студентами особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду. Набуття означеного досвіду активізує когнітивні, фахово-діяльнісні, інтелектуально-творчі, комунікативні процеси засвоєння академічних навчальних дисциплін, а також процеси відпрацювання механізму мисленневих операцій, формування розгалуженої системи відповідних понять, що складають понятійний апарат вищезазначених навчальних дисциплін.

Формування професійної компетентності економістів як важливої характеристики якості економічної освіти потребує накопичення певної критичної маси особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду студентів економічних спеціальностей, який дозволив би забезпечити фундаменталізацію процесу економічної освіти за рахунок нарощування ресурсів, інтегрованість навчальної інформації тощо.

Набуття студентами особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду є можливим за умови наповнення змісту фахової підготовки економістів відповідними інформаційно-комунікаційними елементами. З цією метою нами запропоновано ряд заходів щодо підвищення якості економічної освіти студентів, що забезпечують практичне застосування ІСУЯО у контексті певної інформаційно-комунікаційної адаптації академічних навчальних дисциплін зокрема і процесу фахової підготовки економістів у цілому. До означених заходів належать:

– включення інформаційно-комунікаційних елементів у зміст академічних навчальних дисциплін, зокрема, розробка, планування і використання у змісті типових і робочих програм, навчально-методичних комплексів комп'ютерних навчаючих систем на кшталт комп'ютерного інтелектуального репетиторства, комп'ютерних тренінгів, а також комп'ютерних навчаючих засобів – мультимедійних засобів, навчання у

віртуальних класах (англ. Virtual classroom), технологій у складі комп'ютерного колаборативного навчання (англ. Computer-supported collaborative learning) тощо;

– спеціальне конструювання методичного забезпечення академічних навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом фахової підготовки економістів, таким чином, щоб застосування комп'ютерних навчаючих систем та комп'ютерних навчаючих засобів наскрізно проходило через усі теми занять;

– розробка і уведення до фахової підготовки економістів ряду варіативних навчальних дисциплін, зокрема спецкурсів для забезпечення інформаційно-комунікаційної ерудованості студентів;

– підвищення значущості академічних інформаційно-комунікаційних навчальних дисциплін, таких як “Інформатика і комп'ютерна техніка” “Економічна інформатика”, “Методика навчання інформатики”, “Педагогічна практика у ВНЗ з інформатики” тощо на основі цілеспрямованого педагогічного стимулювання інтересу студентів економічних спеціальностей до означених навчальних дисциплін зокрема та інформаційно-комунікаційних технологій загалом, а також шляхом роз'яснення їх значимості.

Ряд вищеперерахованих заходів обумовлює зміст *інформаційно-комунікаційної спрямованості фахової підготовки майбутніх економістів*, яка є, на нашу думку, важливою педагогічною умовою застосування інформаційної системи управління якістю освіти майбутніх економістів ІСУЯО. У той же час, інформаційно-комунікаційна спрямованість фахової підготовки майбутніх економістів обумовлюється активізацією застосування комп'ютерно-орієнтованих технологій у процесі управління якістю економічної освіти у процесі застосування ІСУЯО, що, в свою чергу, потребує відповідного технологічного і педагогічного забезпечення комп'ютерно-орієнтованого середовища у контексті штучних інтелектуальних складових. В. Биков відносить до штучних інтелектуальних складових означеного навчального середовища електронні засоби навчання, в яких реалізуються принципи штучного інтелекту [1].

Підсумовуючи вищезазначене, доцільно констатувати, що інформаційно-комунікаційна спрямованість фахової підготовки майбутніх економістів реалізується на основі актуалізації комплексу заходів щодо включення інформаційно-комунікаційних елементів у зміст академічних навчальних дисциплін; спеціального конструювання методичного забезпечення із наскрізним застосуванням комп'ютерних навчаючих систем та комп'ютерних навчаючих засобів в усіх темах занять; розробки й уведення до фахової підготовки економістів ряду варіативних навчальних дисциплін, зокрема спецкурсів, для забезпечення інформаційно-комунікаційної ерудованості студентів; підвищення значущості академічних інформаційно-комунікаційних навчальних дисциплін, на основі

цілеспрямованого педагогічного стимулювання відповідної мотивації студентів економічних спеціальностей до означених навчальних дисциплін.

Інформаційно-комунікаційна спрямованість фахової підготовки майбутніх економістів як вельми важлива педагогічна умова застосування ІСУЯО майбутніх економістів забезпечує накопичення особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду. Наявність саме цього досвіду обумовлює якість економічної освіти студентів, забезпечивши відкритість, доступність, а також перманентне розширення їх освітнього простору на основі залучення інформаційних ресурсів не тільки для набуття формальної економічної освіти, а також для набуття неформальної та інформальної економічної освіти.

Результативність інформаційно-комунікаційної спрямованості фахової підготовки студентів економічних спеціальностей у цілому залежить від якості інформаційно-комунікаційної спрямованості кожної з навчальних дисциплін, що входить до змісту фахової підготовки. Об'єднавчим чинником у цьому випадку слугує інформаційно-комунікаційна основа фахової підготовки майбутніх економістів, а також наявність інформаційно-комунікаційних елементів у змісті навчальних дисциплін, що обумовлює їх *інтеграцію* в навчальному середовищі саме на означеній основі.

Поняття “інтеграція” походить від латинського *integrum* – ціле, *ntegratio* – відновлення. С. У. Гончаренко, окреслюючи це поняття зазначає, що результатом інтеграції в освіті “можуть бути цілісності знань різних рівнів – цілісність знань ... з тієї чи іншої освітньої галузі, предмета, курсу, розділу, теми. ... цілісність знань формується завдяки інтеграції їх на основі спільних для всіх предметів понять; застосування методів і форм навчання, контролю і корекції навчальних досягнень ..., що спрямовують навчальний процес на об'єднання знань” [3].

Окреслюючи зміст поняття “інтеграція навчальних дисциплін” доцільно, на нашу думку, визначити її базові рівні, до яких належать фундаменталізація, універсализація та професіоналізація, які обумовлюють інструментарій щодо підвищення якості економічної освіти під час застосування ІСУЯО.

Фундаменталізація – як основа формування у студентів економічних спеціальностей розгалуженої, інтегрованої системи знань у царині різних галузей економічної науки, що синтезує у єдиний комплекс знання з економічної теорії, історії економічних вчень, фінансів, банківської справи, економічного права, бухгалтерського обліку, аудиту, обігу цінних паперів, функціонування бірж тощо на базі інформаційно-комунікаційних технологій загалом і економічної інформатики зокрема.

Універсализація – як основа багатопрофільності вищої економічної освіти щодо підготовки висококваліфікованих кадрів у різних галузях економічної діяльності на базі засвоєння суспільно-гуманістичних, демократичних цінностей відкритої освіти як універсальних цінностей

особистості.

Професіоналізація – як основа високоякісної підготовленості майбутніх економістів до виконання завдань професійної економічної діяльності, що забезпечує досягнення належних якісних і кількісних результатів економічної діяльності із меншими фінансовими, розумовими, часовими витратами шляхом автоматизації відповідних процесів під час застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Інтеграція нормативних і варіативних навчальних дисциплін у процесі фахової підготовки майбутніх економістів обумовлюється педагогічним стимулюванням активізації відповідних міжпредметних зв'язків в навчальному середовищі між економічними навчальними дисциплінами теоретичної спрямованості (“Економічної історії”, “Економічної теорії”, “Математики для економістів”, “Економічного аналізу”, “Економетрії”, “Міжнародна економіка” тощо), навчальними дисциплінами, конкретно спрямованими на оволодіння тим чи іншим різновидом економічної діяльності (“Бухгалтерський облік та аудит”, “Торгівля цінними паперами”, “Портфельне інвестування”, “Управління фінансовою санацією підприємства” тощо), навчальними дисциплінами з циклу професійно-орієнтованої підготовки (“Психологія”, “Педагогіка”, “Методика навчання економіки” тощо) та навчальними дисциплінами з циклу гуманітарної підготовки (“Історія України”, “Філософія”, “Політологія”, “Правознавство”, “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)” тощо). Взаємопроникнення вищезазначених навчальних дисциплін обумовлює необхідну цілісність, органічну синтезованість, структурованість процесу економічної освіти. Причому основою практичного забезпечення такої цілісності слугує інформаційно-комунікаційна основа процесу фахової підготовки майбутніх економістів.

Забезпечення цілісності варіативних і нормативних навчальних дисциплін у процесі фахової підготовки майбутніх економістів, необхідне для ефективного упровадження інформаційної системи управління якістю освіти (ІСУЯО), забезпечується також за рахунок інтегрованого застосування теоретичних, емпіричних, евристичних та ін. Методів та засобів економічного навчання.

До прикладу, теоретичний метод аналізу економічної проблемної ситуації може використовуватися у змісті взаємно узгоджених навчальних програм (когнітивно-компетентнісний компонент ІСУЯО) таких навчальних дисциплін, як “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)”, “Правознавство” (з циклу гуманітарної підготовки), “Економіка підприємства”, “Економічний аналіз”, “Менеджмент” (з циклу професійно-предметної підготовки), “Методика навчання економіки” (з циклу професійно-орієнтованої підготовки).

Таким чином, застосування інтегрованих методів і комплексів методів під час упровадження ІСУЯО у процесі фахової підготовки майбутніх

економістів унеможлиблює її розшарування на більш важливі і менш важливі, на думку студентів, навчальні дисципліни. Використання інтегрованих методів і комплексів методів під час застосування ІСУЯО дозволяє майбутнім економістам осмислити навчальні дисципліни в якості складових цілісної системи економічної освіти, що являються інструментами формування професійної компетентності економіста.

З огляду на вищезазначене, педагогічне забезпечення міжпредметної інтеграції на інформаційно-комунікаційній основі у процесі фахової підготовки майбутніх економістів визначено нами в якості важливої педагогічної умови застосування інформаційної системи управління якістю освіти (ІСУЯО). Саме педагогічне забезпечення міжпредметної інтеграції унеможлиблює розгляд економічної освіти у цілому під кутом зору тих чи інших економічних навчальних дисциплін. Запропонована нами система ІСУЯО, базуючись на означеній педагогічній умові, вибудовує процес фахової підготовки економістів ширше предметності, інтегруючи навчальні дисципліни у цілісну систему, і одночасно вужче предметності, оскільки ні один з навчальних курсів не займає панівного становища, але може розглядатись як основа подальшої професійної діяльності економіста.

Методика застосування ІСУЯО в навчальному середовищі під час підготовки майбутніх економістів передбачає упровадження цілого комплексу психолого-педагогічних перетворень, що забезпечують насичення запропонованої інформаційної системи відповідним інформаційним продуктом та методичним інструментарієм. Методичний інструментарій включає спеціальні технології, побудовані на суто інформаційних засобах навчання, що функціонують за допомогою мікропроцесорної техніки, поєднаних із педагогічними методами і засобами навчання економіки.

З огляду на вищезазначене, методика застосування ІСУЯО передбачає інформатизацію процесу економічної освіти на базі створення, обробки, аналізу, подальшого зберігання, поширення тощо відповідної інформації щодо організації, управління, адміністрування, фінансового, науково-теоретичного, методичного забезпечення процесу фахової підготовки майбутніх економістів.

Застосування ІСУЯО в навчальному середовищі як інструмент управління якістю освіти студентів економічних спеціальностей дозволяє розглянути навчально-виховний процес щодо здобуття знань, умінь і навичок у різних сферах економічної діяльності, формування професійної компетентності майбутніх економістів під кутом зору інформаційно-комунікаційних процесів: з позицій отримання студентами навчальної інформації, її засвоєння, інтелектуальної переробки та подальшого використання у процесі подальшої фахової економічної діяльності.

З огляду на вищезазначене, до методики упровадження ІСУЯО слід підходити не просто з позицій активного залучення інформаційно-

комунікаційних технологій у процес фахової підготовки майбутніх економістів, а як до інструменту залучення принципово важливого підходу до управління якістю економічної освіти – інформаційно-комунікаційного. Застосування інформаційного підходу у процесі управління якістю економічної освіти передбачає варіативне поєднання як традиційних педагогічних технологій, форм, методів і засобів, так і відповідних інноваційних інформаційних технологій навчання, як то структурованого тезаурусу, колаборативної роботи у віртуальних класах, “дерева понять” тощо.

Саме забезпечення процесу управління якістю економічної освіти у контексті інформаційного підходу обумовлює новий етап удосконалення фахової підготовки майбутніх економістів на основі педагогічної інформатики. С. У. Гончаренко визначає цей новітній перспективний напрям педагогічної науки в якості “наукового напрямку, який опрацьовує теоретичні питання, методи і технології інформаційного забезпечення й автоматизації педагогічної діяльності з метою удосконалення педагогічного процесу, його індивідуалізації та оптимізації. Педагогічна інформатика вивчає процеси взаємодії освіти й інформатики, виявляє закономірності й тенденції цієї взаємодії” [3].

Слід зауважити, що під час педагогічного моделювання компонентної структури ІСУЯО, ми базувались, у тому числі, на вищезазначених характеристиках інтерактивності комп’ютерно-орієнтованого навчання. У той же час, застосування комп’ютерно-орієнтованих технологій у процесі управління якістю економічної освіти потребує відповідного технологічного і педагогічного забезпечення комп’ютерно-орієнтованого середовища у контексті природних інтелектуальних складових. В. Биков відносить до природних інтелектуальних складових означеного навчального середовища учасників навчально-виховного процесу: студентство, професорсько-викладацький склад та ін. [4].

З огляду на вищезазначене, формування комп’ютерно-орієнтованого середовища під час застосування ІСУЯО вимагає сформованості як у професорсько-викладацького складу, адміністрації вищих економічних навчальних закладів, так і в студентства умінь щодо вільного оперування інформаційно-комунікаційними технологіями. До таких умінь належать: робота із базами даних, системами обробки інформації, обробка візуальних зображень, графічної інформації тощо.

Таким чином, мова йде про педагогічне забезпечення інформаційної культури як студентів економічних спеціальностей, так і професорсько-викладацького складу, адміністрації, інших співробітників вищих навчальних закладів економічного спрямування. Сформована інформаційна культура передбачає наявність комплексу знань у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, а також умінь щодо їх вільного застосування.

Сформована інформаційна культура студентів економічних спеціальностей, необхідна для успішного застосування ІСУЯО, передбачає суттєві зміни до навчальної діяльності викладачів і студентів за рахунок збільшення обсягів навчальної інформації, її інтегрування, структурування та автоматизованої обробки, автоматизованого моделювання та розв'язання економічних проблемних ситуацій. Сформованість інформаційної культури майбутніх економістів забезпечує також їх більшу самостійність у процесі фахової підготовки, науково-дослідної економічної діяльності тощо. Таким чином, педагогічне забезпечення формування інформаційної культури майбутніх економістів у процесі фахової підготовки визначено нами в якості важливої педагогічної умови застосування інформаційної системи управління якістю освіти (ІСУЯО).

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновки, що методика застосування інформаційної системи управління якістю освіти майбутніх економістів потребує наступних педагогічних умов:

– інформаційно-комунікаційної спрямованості фахової підготовки майбутніх економістів, що реалізується на основі актуалізації комплексу заходів щодо включення інформаційно-комунікаційних елементів у зміст академічних навчальних дисциплін; спеціального конструювання методичного забезпечення із наскрізним застосуванням комп'ютерних навчаючих систем та комп'ютерних навчаючих засобів в усіх темах занять; розробки й введення до фахової підготовки економістів ряду варіативних навчальних дисциплін, зокрема спецкурсів, для забезпечення інформаційно-комунікаційної ерудованості студентів; підвищення значущості академічних інформаційно-комунікаційних навчальних дисциплін, на основі цілеспрямованого педагогічного стимулювання відповідної мотивації студентів економічних спеціальностей до означених навчальних дисциплін; означений комплекс заходів забезпечує сформованість комп'ютерно-орієнтованого середовища у контексті штучних інтелектуальних складових;

– міжпредметної інтеграції на інформаційно-комунікаційній основі у процесі фахової підготовки майбутніх економістів, що унеможлиблює розгляд економічної освіти у цілому під кутом зору тих чи інших економічних навчальних дисциплін. Запропонована нами система ІСУЯО, базуючись на означеній педагогічній умові, вибудовує процес фахової підготовки економістів ширше предметності, інтегруючи навчальні дисципліни у цілісну систему, і одночасно вужче предметності, оскільки ні один з навчальних курсів не займає панівного становища;

– педагогічного забезпечення формування інформаційної культури майбутніх економістів у процесі фахової підготовки як інструменту збільшення обсягів навчальної інформації, її інтегрування, структурування та автоматизованої обробки, автоматизованого моделювання та розв'язання економічних проблемних ситуацій; наявність інформаційної

культури забезпечує сформованість комп'ютерно-орієнтованого середовища у контексті природніх інтелектуальних складових.

Використана література:

1. Биков В. Ю. Навчальне середовище сучасних педагогічних систем // Професійна освіта: педагогіка і психологія / за ред. : І. Зазюна, Н. Ничкало, Т. Левовицького, І. Вільш. Україно-польський журнал. Видання IV. – Вид-во : Вищої Педагогічної Школи у Честохові. – Ченстохова, 2004. – С. 59-79.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2008. – 684 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. – 2-ге вид., доповнене й виправлене. – Рівне : Волинські обереги, 2011. – 553 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям / Семен Устимович Гончаренко. – Київ-Вінниця : ДОВ “Вінниця”, 2008. – 278 с.

References:

1. Bykov V. Yu. Navchalne seredovyshe suchasnykh pedahohichnykh system // Profesiina osvita: pedahohika i psykholohiia / za red. : I. Zaziuna, N. Nychkalo, T. Levovytskoho, I. Vilsh. Ukrainopolskyi zhurnal. Vydannia IV. – Vyd-vo : Vyshchoi Pedahohichnoi Shkoly u Chestokhovi. – Chenstokhova, 2004. – S. 59-79.
2. Bykov V. Yu. Modeli orhanizatsiinykh system vidkrytoi osvity : monohrafiia / V. Yu. Bykov. – K. : Atika, 2008. – 684 s.
3. Honcharenko S. U. Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk. – 2-he vyd., dopovnene y vupravlene. – Rivne : Volynski oberehy, 2011. – 553 s.
4. Honcharenko S. U. Pedahohichni doslidzhennia: metodychni porady molodym naukovtsiam / Semen Ustymovych Honcharenko. – Kyiv-Vinnytsia : DOV “Vinnytsia”, 2008. – 278 s.

ХОРУЖИЙ К. С. Педагогические условия применения информационной системы управления качеством образования будущих экономистов.

В статье осуществлено научно-теоретическое обоснование педагогических условий применения информационной системы управления качеством образования будущих экономистов. В качестве основы для очерчивания педагогических условий определено использование информационно-коммуникационных технологий. Доказано, что применение информационно-коммуникационных технологий обеспечивает расширение учебно-образовательной среды будущих экономистов. Обосновано значение определенных педагогических условий для повышения качества экономического образования.

Ключевые слова: информационная система управления качеством образования (ИСУЯО), информационно-коммуникационные технологии, педагогические условия, учебно-образовательная среда, информационная направленность, интеграция, информационная культура.

KHORUZHYY K. S. Pedagogical conditions in implementation of education quality management information system for future economists.

In the article the pedagogical conditions in implementation of education quality management information system for future economists. Determination of the pedagogical conditions is grounded based on the usage of information and communication technologies. It is also proven that the use of information and communication technologies can effectively extend the teaching environment of the future economists. In the article is also presented the importance of the pedagogical conditions in improvement of the quality of economic education.

Keywords: education quality management information system (EQMIS), information and communication technologies, pedagogical conditions, educational environment, integration, information culture.